

RANDOX

CYSTATÍN C

VČASNÉ HODNOTENIE RIZIKA ZLYHÁVANIA FUNKCIE OBLIČIEK
POUŽITÍM BIOMARKERU CYSTATÍN C

Včasné hodnotenie rizika zlyhávania funkcie obličiek použitím biomarkeru Cystatín C

I. OPIS

Ochorenie obličiek predstavuje obrovskú zdravotnú krízu celosvetovo, ktorá zvyšuje náklady na zdravotnú starostlivosť, úmrtnosť a chorobnosť. Celosvetové rozšírenie CKD (chronic kidney disease - chronické ochorenie obličiek) sa zvyšovalo počas krátkej doby života. V roku 2016 bolo 1 z 10, čo zodpovedá 10 % celosvetovej populácie, identifikovaných s chronickým ochorením obličiek s najvyšším rozšírením zaznamenaným v Európe, na Strednom východe, vo východnej Ázii a Latinskej Amerike, odhadom na 12 % a najnižšie rozšírenie bolo v južnej Ázii, 7 %¹.

Včasné hodnotenie rizika funkcie obličiek je nevyhnutné. V roku 1990 bolo ochorenie CKD v štúdií Global Burden of Disease² zaradené medzi 27. vedúcu príčinu smrti, ktorá stúpila na 18. miesto³ v roku 2010, na 13. v roku 2013⁽²⁾ a na 12. v roku 2015. Od roku 2005 do roku 2015 celková miera úmrtnosti na CKD vzrástla o 31.7 %, čo predstavuje v roku 2015

celosvetovo 1.1 milióna úmrtí⁴.

Roky života stratené kvôli CKD (YLL) sa medzi rokmi 2005 a 2015 významne zvýšili v porovnaní s kardiovaskulárnym ochorením (CVD) a chronickým obštrukčným ochorením pľúc (COPD). V tomto časovom pásme sa CKD YLL zvýšila o 18.4 %, zatiaľ čo CVD o COPD klesli o 10.2 %, respektívne 3 %⁴.

Priťaženie CKD možno pripísať obezite a cukrovke. Zhoršenie diabetického obličkového ochorenia medzi rokmi 2005 a 2015 sa globálne zvýšilo o 39.5%, čo sa zhoduje s vyšším zhoršením CKD⁴.

Miere zhoršenia, úmrtnosti a chorobnosti CKD môže byť zabránené a progresia ochorenia sa môže zastaviť alebo spomaliť včasnou diagnostikou a liečbou³.

2. CKD KLASIFIKÁCIA

Moderná klasifikácia funkcie obličiek je založená na odhadovanom GFR (eGFR), ktorý klasifikuje CKD do 5 štádií⁵.

V roku 2004 Národný Inštitút pre zdravotnú starostlivosť a zdravie (NICE) aktualizoval klasifikáciu CKD tak, aby obsahovala pomer albumín:kreatinín (ACR). Tento pomer indikuje úroveň proteinúrie, čo pomáha pri stratifikácii rizika pacientov, keďže testovanie vychádzajúce iba z eGFR môže spôsobiť falošne nízke výsledky eGFR u pacientov s takmer normálnou funkciou⁶.

eGFR je klasifikované ako G1-G5 v závislosti od úrovne zostávajúcej funkcie obličiek a ACR je klasifikované ako A1-A3 v závislosti od úrovne prítomnej proteinúrie (viď.obrázok 1)⁵.

Obrázok 1: Klasifikácia chronického ochorenia obličiek použitím GFR a ACR kategórií⁵.

GFR a ACR kategórie a riziko nepriaznivých výsledkov			Kategórie ACR (mg/mmol), opis a rozsah		
			<3	3-30	>30
			Normálne až mierne zvýšené	Mierne zvýšené	Výrazne zvýšené
			A1	A2	A3
Kategorije GFR (ml/min/1.73 m ²), opis a rozsah	≥90	G1	Ziadne ochorenie CKD pri absencii markerov poškodenia obličiek		
	Normálne a vysoké				
	60-89	G2			
	Mierne zníženie týkajúce sa normálneho rozsahu pre mladých a dospelých				
	45-59	G3a ¹			
	Mierne až stredne ťažké zníženie				
	30-44	G3b			
Mierne až ťažké zníženie					
15-29	G4				
Výrazné zníženie					
<15	G5				
Zlyhanie obličiek					

Zvyšujúce sa riziko

Zvyšujúce sa riziko

Obrázok 1 vľavo ukazuje, že najzávažnejšie štádium CKD je založené na nízkych hladinách zostávajúcej funkcie obličiek (vyššia kategória GFR) v kombinácii s väčším množstvom proteínu prítomného v moči (vyššia kategória ACR). Napríklad pacient s eGFR 14 ml/min/1.73 m² a ACR 35 mg/mmol má CKD G5A3, čo znamená, že štádiom CKD je zlyhanie obličiek a hladina proteinúrie sa výrazne zvyšuje^{5,6}.

Zväznenie použitia eGFR Cystatínu C pre ľudí s CKD G3aA1 Skratky: ACR, albumín:kreatinín pomer; CKD, chronické ochorenie obličiek; GFR, rýchlosť glomerulárnej filtrácie

Prispôbené s povolením od Ochorenia Obličiek: Zlepšovanie globálnych výsledkov (KDIGO) CKD Pracovná skupina (2013) KDIGO 2012 na hodnotenie a riadenie chronického ochorenia obličiek. Kidney International (Suppl.3): 1-150

3. NEDOSTATKY TRADIČNÝCH BIOMARKEROV CKD

Najčastejšie používaným skriningovým testom na poškodenie obličiek je kreatinín. Pri testovaní na CKD s použitím kreatinínu sa musia vziať do úvahy určité faktory, vrátane veku, pohlavia, etnicity a svalovej hmoty. Preto budú muži a ženy čiernej rasy vykazovať vyššiu hladinu kreatinínu v porovnaní s mužmi a ženami bielej rasy ⁷.

Sérový kreatinín nie je primeraným skriningovým testom na poškodenie obličiek u starších ľudí (vo veku 65 rokov a viac) z dôvodu zníženej svalovej hmoty. Preto sú pacienti nesprávne diagnostikovaní, takže pacienti so závažným zlyhaním obličiek dostávajú suboptimálnu starostlivosť ⁸.

Z prieskumu biomarkerov CKD v roku 2011 vyplynulo, že proteinúria je najcitlivejším ukazovateľom progresie CKD, najmä ak sa používa s eGFR, avšak je potrebný skorší a citlivejší biomarker ⁹.

Hlavnou nevýhodou použitia kreatinínu na skrining poškodenia obličiek je to, že až 50 % funkcie obličiek sa môže stratiť skôr, ako sa zistia významné hladiny kreatinínu, pretože kreatinín nie je citlivý na malé zmeny GFR. V dôsledku toho sa liečba neposkytuje vo vhodnom čase, ktorý môže byť fatálny, a preto je životne dôležitý skorší a citlivejší biomarker pre funkciu obličiek ¹⁰.

4. CYSTATÍN C A JEHO APLIKÁCIA PRI CKD

A. KLINICKÝ VÝZNAM

Cystatín C je malý (13 kDa) cysteínový proteínázový inhibítor, ktorý produkujú všetky jadrové bunky konštantnou rýchlosťou. Cystatín C prechádza krvným riečiskom do obličiek, kde je voľne filtrovaný glomerulárnou membránou, vstrebávaný a úplne katabolizovaný proximálnymi obličkovými tubulami. Preto je Cystatín C ideálnym biomarkerom funkcie GFR ¹¹.

B. APLIKÁCIA NA CKD

1. Klinické hodnotenie sérového cystatínu C a kreatinínu u pacientov s chronickým ochorením obličiek: meta-analýza (2013) ¹².

V meta-analýzovej štúdií sa preštudovali početné zdroje, vrátane databáz China National Knowledge Infrastructure, PubMed®, Google Scholar a Cochrane Library, aby sa identifikovali randomizované kontrolované štúdie, ktoré určujú diagnostickú hodnotu cystatínu C a kreatinínu, na odhadovanie GFR u pacientov s chronickou chorobou obličiek. Sedemnást' štúdií splnilo toto inkluzívne kritérium celkovo opisujúc 2121 pacientov s CKD. Štúdia meta-analýzy zistila, že Cystatín C bol pri určovaní GFR špecifickejší ako kreatinín.

2. Sérový cystatín C ako marker renálnej funkcie pri detekcii skorého akútneho zlyhávania obličiek (2013) ¹³

Táto štúdia hodnotila 200 zdravých jedincov a 130 jedincov s akútnym poškodením obličiek (AKI). Štúdia skúmala hladiny kreatinínu v sére a sérového cystatínu C u subjektov s AKI, aby sa stanovila relevantnosť kreatinínu aj cystatínu C v počiatočných štádiách AKI. Štúdia zistila, že 56.2 % pacientov s AKI má normálnu hladinu kreatinínu, avšak hladiny cystatínu C boli zvýšené, čo označujeme ako "Kreatinínový slepý rozsah". Hladina cystatínu C je zvýšená oveľa skôr ako hladiny kreatinínu. Na základe toho je cystatín C citlivejší marker pre AKI v porovnaní s kreatinínom a cystatín C nemá slepú oblasť.

3. Chronické ochorenie obličiek u dospelých: hodnotenie a liečba (2015) ¹⁴.

NICE aktualizovala chronické ochorenie obličiek u dospelých: usmernenia pre hodnotenie a riadenie, odporúčajúce testovanie na cystatín C z dôvodu jeho vyššej špecificity pre významné výsledky ochorenia, ako sú tie, ktoré sú založené na kreatiníne. Merania eGFR cystatínu C ako také významne zníži počet pacientov, u ktorých je nesprávne diagnostikovaná choroba obličiek, čím sa zníži celková záťaž CKD. NICE tiež odporúča používať eGFR cystatínu C, ak má pacient kreatinín eGFR 45-53 ml/min/1.73 m², ktorý je udržiavaný minimálne 90 dní a nie je prítomná žiadna proteinúria alebo iný ukazovateľ ochorenia obličiek.

4. Cystatín C je nevyhnutný na hodnotenie ochorenia obličiek (2017) ¹⁵

Systematické vyhľadávanie literatúry našlo 3 500 výskumov cystatínu C ako markera GFR. Tieto výskumy dospeli k záveru, že cystatín C by mal byť neoddeliteľnou súčasťou analytického spektra na optimálne vyhodnotenie CKD, pretože cystatín C nezávisí od zloženia tela, na rozdiel od kreatinínu, kde svalová hmotá má silný vplyv. Štúdie dospeli k záveru, že eGFR cystatínu C bol významne lepší ako eGFR kreatinínu, avšak použitím oboch sa zlepšili odhady GFR.

C. POCHYBNOSTI PRI ZAVEDENÍ TESTU

Je pravdepodobné, že tím primárnej starostlivosti si nie je taký istý, kedy požiadať o test na Cystatín C, pretože testovanie na cystatín C je novým odporúčaním. Test cystatínu C nemusí byť dostupný na všetkých územiach. Finančný dosah tiež vyvolal obavy z používania cystatínu C ako dodatočného testu, pretože niektoré laboratória môžu potrebovať investície do odbornej prípravy¹⁴. Klinické výsledky rozšírenia dostupnosti cystatínu C môžu byť pre lekárov mimoriadne cenné, pretože:

- » Testovanie cystatínu C sa vo všeobecnosti vyžaduje iba raz pre pacienta, na ktorého nemá vplyv rasa, pohlavie, vek alebo svalová hmota¹⁵.
- » Na rozdiel od kreatinínu cystatín C nemá "slepú oblasť", čo umožňuje skoršiu diagnostiku CKD¹³.
- » Cystatín C je lepším testom ako kreatinín, pretože pri testovaní s kreatinínom nie sú okamžite zrejmé akútne zmeny funkcie obličiek¹⁶.
- » U pacientov po transplantácii obličiek sa uvádza, že cystatín C je citlivejší na detekciu zníženia GFR a oneskoreného fungovania štepu v porovnaní s kreatinínom, čo poskytuje možnosť včasného zásahu¹⁶.
- » Niektoré skupiny pacientov budú mať veľký úžitok z včasného zistenia renálnych funkcií vrátane pacientov s miernym až stredným ochorením obličiek, cirhózy pečene, transplantátov obličiek, poranení miechy, cukrovky a starších osôb¹⁷.

Ak sa pomocou meraní cystatínu C zistilo riziko ochorenia obličiek, odporúča sa ako prvé upraviť životosprávu, aby sa zabránilo ďalšiemu poklesu funkcie obličiek¹⁸.

---

5. METÓDY POUŽÍVANÉ NA MERANIE CYSTATÍNU C

V minulosti na meranie hladiny cystatínu C bola k dispozícii iba jediná metóda, a to ELISA metóda. Dnes sú k dispozícii automatizované metódy, poskytujúce množstvo výhod pre laboratórium.

EFEKTÍVNOSŤ

V laboratóriu je použitie ELISA metódy na klinické testovanie obzvlášť náročné na čas a personál, pričom manuálne testovanie je finančne nákladné. Prechod od tejto metódy k automatizovanej metóde je podstatne časovo efektívnejší. Význam zabezpečenia kvality v testovacích postupoch a dôvery vo výsledkoch pacientov je kľúčovým faktorom pri vykonávaní automatizovaných biochemických testov oproti manuálnym technikám ELISA. Riziko chýb a kontaminácie vzoriek, a teda ohrozenie výsledkov pacienta, je výrazne znížené použitím automatizovaných metód na rozdiel od manuálnych metód.

EXPANZIA

Automatizované biochemické metódy umožňujú laboratóriám ľahko rozšíriť svoje testovacie menu, čo umožňuje zahrnutie cystatínu C do rutinných testovacích panelov kvôli zníženej manuálnej práci. Automatizované biochemické testy zvyšujú rozsahy testov, čo umožňuje podrobné profily testovania pacientov bez manuálnych obmedzení zavedených technikami ELISA.

Spoločnosť Randox je v súčasnosti jednou z mála diagnostických výrobcov, ktorí ponúkajú na celom svete automatizovaný biochemický test na meranie cystatínu C.

---

6. RANDOX AUTOMATIZOVANÝ TEST CYSTATÍNU C

Test cystatínu C od spoločnosti Randox je latex enhanced imunoturbidimetrický test poskytujúci množstvo kľúčových výhod:

- » Špecifický produkt od spoločnosti Randox, ktorá ako jedna z mála ponúka test cystatínu C ako automatizovaný biochemický test
- » Automatizovaný test, ktorý nahrádza nepohodlnosť a časovú náročnosť spojenú s tradičným ELISA testovaním
- » Dostupné sú aplikácie pre široké spektrum automatizovaných biochemických analyzátorov zabezpečujúce jednoduché nastavenie a spoľahlivosť výsledkov
- » Kvapalné reagenty pripravené na použitie pre jednoduchú a pohodlnú analýzu
- » Latex-enhanced imunoturbidimetrická metóda poskytujúca vynikajúcu výkonnosť
- » Rozsiahly merací rozsah na meranie klinicky relevantných výsledkov
- » Komplementárne kontroly kvality a kalibrátory poskytujúce kompletný testovací balík
- » Obmedzená interferencia na bilirubín, hemoglobín, Intralipid® a triglyceridy
- » Cystatín C nie je ovplyvňovaný "slepou oblasťou" ako kreatinín vďaka senzitivite cystatínu C na malé zmeny pri GFR umožňujúce včasnú detekciu zlyhania obličiek.
- » Korelačný koeficient $r = 1.00$ v porovnaní so štandardnými metódami.

Test cystatínu C od spoločnosti Randox ponúka vylepšenú metódu na hodnotenie funkcie obličiek kombinovanú s vhodným formátom na rutinné klinické použitie, čo lekárom umožňuje presne vyhodnotiť rizikových pacientov.

7. ZÁVER

Chronické ochorenie obličiek sa stalo globálnou zdravotnou záťažou. V stredne rozvinutých krajinách predstavuje CKD obrovské finančné zaťaženie. V 112 krajinách dochádza k úmrtiu viac ako 1 milióna ľudí ročne, pretože si títo pacienti nemohli dovoliť platiť za liečbu³.

Včasnú hodnotenie rizika CKD je dôležité nielen kvôli zdravotným dôsledkom spojených s CKD, ale aj kvôli finančnému zaťaženiu liečby pacientov s CKD, ich rodín a systémov zdravotnej starostlivosti a národnej ekonomiky v dôsledku priamych zdravotných nákladov, straty práce a mzdy³.

Vzhľadom na obmedzenia tradičného hodnotenia rizika CKD je zrejmé, že vylepšená metóda na hodnotenie tohto rizika v kombinácii s vhodným formátom na rutinné klinické použitie umožní lekárom presne vyhodnotiť a diagnostikovať viac pacientov.

Testovanie cystatínu C ešte nie je vo väčšine laboratórií na celom svete bežným testom, a preto nie je k dispozícii mnohým klinickým lekárom. Hoci klinické výsledky tohto testu, ktoré sa stávajú dostupnými, by mohli byť veľmi prospešné, čo by umožnilo včasné zistenie poškodenia obličiek.

Latex-enhanced imunoturbidimetrický test Cystatín C od spoločnosti Randox ponúka vylepšenú metódu na hodnotenie rizika CKD v kombinácii s vhodným formátom na rutinné klinické použitie na včasné vyhodnotenie rizikových pacientov. Spoločnosť Randox je v súčasnosti jednou z mála diagnostických výrobcov, ktorí ponúkajú na celom svete automatizovaný biochemický test na meranie cystatínu C.

REFERENCIE

1. Bello, AK, et al. Global Kidney Health Atlas: A report by the Internal Society of Nephrology on the current state of organization and structures for kidney care across the globe. Brussels : Internal Society of Nephrology, 2017.
2. Bikbov, Boris. Chronic kidney disease: impact on the global burden of mortality and morbidity. *The Lancet*. [Online] 2015. <http://www.thelancet.com/campaigns/kidney/updates/chronic-kidney-disease-impact-on-global-burden-of-mortality-and-morbidity>.
3. National Kidney Foundation. Global Facts: About Kidney Disease. National Kidney Foundation. [Online] National Kidney Foundation, 2015. https://www.kidney.org/kidneydisease/global-facts-about-kidney-disease#_ENREF_1.
4. Neuen, Brendon Lange, et al. Chronic kidney disease and the global NCDs agenda. s.l. : BMJ Global Health, 2017.
5. National Institute for Health and Care Excellence. Chronic kidney disease in adults: assessment and management: 1 Recommendations. National Institute for Health and Care Excellence. [Online] January 2015. <https://www.nice.org.uk/guidance/cg182/chapter/1-recommendations#classification-of-chronic-kidney-disease-2>.
6. The Renal Association. CKD stages. The Renal Association. [Online] no date. <https://renal.org/information-resources/the-uk-eckd-guide/ckd-stages/>.
7. Lascano, Martin E and Poggio, Emilio D. Kidney Function Assessment by Creatinine-Based Estimation Equations. Cleveland Clinic. [Online] August 2010. [Cited: 16 May 2018.] <http://www.clevelandclinicmeded.com/medicalpubs/diseasemanagement/nephrology/kidney-function/>.
8. Swedko, Peter J, et al. Serum Creatinine Is an Inadequate Screening Test for Renal Failure in Elderly Patients. Research Gate. [Online] February 2003. [Cited: 6 May 2018.] https://www.researchgate.net/publication/8243393_Serum_Creatinine_Is_an_Inadequate_Screening_Test_for_Renal_Failure_in_Elderly_Patients.
9. Fassett, Robert G, et al. Biomarkers in chronic kidney disease: a review. Science Direct. [Online] 2 October 2011. [Cited: 16 May 2018.] <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0085253815551399>.
10. Mishra, Umashankar. New technique developed to detect chronic kidney disease. Business Line. [Online] 07 May 2018. [Cited: 17 May 2018.] <https://www.thehindubusinessline.com/news/science/new-technique-to-detect-chronic-kidney-disease/article23803316.ece>.
11. Chew, Janice SC, et al. Cystatin C-A Paradigm of Evidence Based Laboratory Medicine. NCBI. [Online] 29 May 2008. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2533150/>.
12. Zhang, M, et al. Clinical evaluation of serum cystatin C and creatinint in patients with chronic kidney disease: a meta-analysis. NCBI. [Online] 04 August 2013. [Cited: 19 April 2018.] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed?term=23760917>.
13. Nephrol, Indian J. Serum cystain C as a marker of renal function in detection of early acute kidney injury. NCBI. [Online] 23 May 2013. [Cited: 19 April 2018.] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3692142/>.
14. National Institute for Health and Care Excellence. Chronic kidney disease in adults: assessment and management: 2 Implementation: getting started. NICE. [Online] January 2015. [Cited: 19 April 2018.] <https://www.nice.org.uk/guidance/cg182/chapter/implementation-getting-started>.
15. Grubb, Anders. Cystatin C is Indispensable for Evaluation of Kidney Disease. NCBI. [Online] 28 December 2017. [Cited: 19 April 2018.] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5746836/>.
16. National Kidney Foundation. Cystatin C: What is its role in estimating GFR? National Kidney Foundation. [Online] 23 April 2008. [Cited: 24 April 2018.] https://www.kidney.org/sites/default/files/02-10-0204_GA_CystatinC.pdf.
17. Woo, Kwang-Sook, et al. Clinical Usefulness of Serum Cystatin C as a Marker of Renal Function. NCBI. [Online] 20 Auguts 2014. [Cited: 24 April 2018.]
18. NHS. Chronic kidney disease. HNS. [Online] 15 August 2016. [Cited: 14 April 2018.] <https://www.nhs.uk/conditions/kidney-disease/treatment/#lifestyle-changes>.
19. Herget-Rosenthal, S, et al. Early Detection of Acute Renal Failure by Serum Cystatin C: A New Opportunity for a Hepatologist. Wiley Online Library. [Online] June 2005. [Cited: 19 April 2018.] <https://aasldpubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/lt.20422>.

POZNÁMKY:

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

RANDOX
REAGENTS

Copyright © 2019 Randox Laboratories Ltd. All rights Reserved. VAT number: GB 151682708. Product availability may vary from country to country. Some products may be for Research Use Only. For more information on product application and availability, please contact your local Randox Representative.